

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2011-1/86

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	J6-0958	
Naslov projekta	Neformalno reproduktivno delo: trendi v Sloveniji in EU	
Vodja projekta	18944 Majda Hrženjak	
Tip projekta	J Temeljni projekt	
Obseg raziskovalnih ur	4.975	
Cenovni razred	A	
Trajanje projekta	02.2008 - 07.2010	
Nosilna raziskovalna organizacija	366	Mirovni inštitut
Raziskovalne organizacije - soizvajalke		
Družbeno-ekonomski cilj	13.	Splošni napredek znanja - RiR financiran iz drugih virov (ne iz splošnih univerzitetnih fondov - SUF)

1.1. Družbeno-ekonomski cilj¹

Šifra	11.
Naziv	Družbenopolitični sistemi, strukture in procesi

2. Sofinancerji²

1.	Naziv	
	Naslov	
2.	Naziv	
	Naslov	
3.	Naziv	
	Naslov	

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega projekta³

Izhodišče projekta

Raziskave kažejo, da v zadnjih desetletjih evropske družbe doživljajo vrnitev plačane pomoči na domu, zlasti pri skrbi za otroke in starejše ter vzdrževanju gospodinjstva (Cancedda 2001). »Skrbstveni deficit« (Lister in dr. 2007) naj bi bil intrinsična značilnost postindustrijskih družb (Daly in Rake 2003) zaradi: staranja prebivalstva; profesionalizacije, fleksibilizacije in prekarizacije dela; sprememb v strukturi in dinamiki postmoderne družine; individualizaciji in nestabilnosti življenjskih potekov (Pascall 2004); dominaciji etike dela nad etiko skrbi (Sevenhuijsen in Švab 2003) ipd. Neoliberalne politike, ki so v zadnjih desetletjih prispevale k omejevanju socialne države v obliki deregulacije, refamilizacije, individualizacije in privatizacije skrbstvenega dela (Williams 2001) so dodatno ogrozile »skrbstveni kapital« (Anttonen in Sipilä, 2007) posameznikov in družin. Številne raziskave tudi kažejo, da je ključna strategija, s katero gospodinjstva zlasti v južnih in zahodnih evropskih državah, vse bolj pa tudi v nordijskih državah (Widding Isaksen 2011) kompenzirajo skrbstveni deficit "outsourcing" skrbstvenega dela (globalnim) migrantkam (Williams 2005). Koncept »globalna veriga skrbi« (Parreñas 2001), ki reflektira vrnitev plačanega skrbstvenega dela v zasebne domove z vidika teorij globalizacije, migracij in spolov, se je uveljavil kot dominantni koncept kritične analize tega pojava. Razkriva značilnosti »transnacionalne politične ekonomije skrbi« (Williams 2008), v kateri gre za eksploracijo specifično feminiziranega skrbstvenega dela migrantk, ki prihajajo iz revnih v bogate države, da bi z delom skrbi za otroke, starejše in domove evropskih zaposlenih žensk srednjega in višjega razreda svojim otrokom, ki so jih pustile v varstvu »drugih« žensk, omogočile boljše življenje.

Raziskovalna vprašanja

Temeljna izhodiščna vprašanja projekta so bila:

- 1.) Kako je v Sloveniji skrbstveno delo porazdeljeno med državo, družino, trgom in civilno družbo v Sloveniji?
- 2.) V kolikšni meri je strategija »outsourcinga« neformalnega skrbstvenega dela prisotna tudi v Sloveniji?
- 3.) Ali lahko tudi v Sloveniji že govorimo o globalizaciji skrbstvenega dela in neformalnem zaposlovanju migrantk v zasebnih gospodinjstvih?
- 4.) Kakšno je razmerje med družbenimi neenakostmi po spolu, etničnosti in razredu ter neformalnim plačanim skrbstvenim delom?

Oblikovanje metodologije

Vsa našteta vprašanja smo raziskovali na treh različnih področjih skrbstvenega dela: varstvu otrok, oskrbi starejših in vzdrževanju gospodinjstev, ker smo predpostavliali, da so ta tri področja različno strukturirana. Vsa našteta vprašanja smo obravnavali v nacionalno specifičnem in evropsko primerjanem kontekstu. V ta namen smo (na podlagi obstoječih študij, teorij in v tesnem sodelovanju z s projektom skupino CIRCLE na School of Sociology&Social Policy na Univerzi v Leedu) oblikovali teoretski okvir in iz njega izhajajočo metodologijo kvantitativnih in kvalitativnih indikatorjev, ki so omogočali analizo in primerjavo. V raziskavi smo se povezali z mednarodno raziskavo "Migration and Networks of Care in Europe: a theoretical synthesis of gender, migration, care and welfare regimes", ki jo vodita prof. Fiona Williams, Univerza v Leedu in prof. Helma Lutz, Univerza v Frankfurtu. Omenjena raziskava obsega komparacijo držav južne, zahodne in severne Evrope, medtem ko ne vključuje nobene centralno oz.

vzhodnoevropske države. V konsultaciji in dogovoru z vodjo projekta prof. Williams v delu projekta uporabljamo nekoliko prilagojeno metodologijo omenjene mednarodne raziskave, s čimer je naša raziskava primerljiva v širšem evropskem kontekstu, njihova raziskava pa je lahko vključila vzhodnoevropski primer.

Potek dela

Za analizo konteksta neformalnega plačanega skrbstvenega dela v Sloveniji smo poleg analize dokumetnov, ki regulirajo področje skrbstvenega dela, in relevantnih raziskav, v l. 2008 opravili več polstrukturiranih intervjujev: z vodji javnih zavodov za pomoč na domu (Maribor in Ljubljana), vodjo socialnega servisa, komercialnega zavoda za občasno otroško varstvo, prostovoljne iniciative za pomoč ljudem z demenco, direktorico komercialnega čistilnega servisa, društvom Sezam ter s po eno zaposleno osebo v vsaki od teh ustanov, kot tudi z zaposleno v domu starejših občanov, s prostovoljko za delo s starejšimi, z registrirano varuhinjo otrok na domu in s tržnim inšpektoratom RS. S tem smo zajeli javni, nevladni in komercialni sektor na področju skrbstvenega dela ter regulacijo nadzora nad sivo ekonomijo. Zanimali so nas predvsem pogoji in financiranje dela, trendi na področju, struktura zaposlenih in aktualni problemi. Intervjuji so potekali osebno, telefonsko ali pisno po elektronski pošti. Rezultate tega dela raziskave smo strnili v opisne indikatorji skrbstvenega, migracijskega in zaposlovalnega režima in tako kontekstualizirali fenomen v Sloveniji ter vzpostavili interpretativni in primerjalni okvir.

V nadaljevanju smo v sodelovanju s Centrom za javnomenske raziskave pri FDV marca 2009 izvedli telefonsko anketo na statistično reprezentativnem vzorcu 2677 gospodinjstev. V anketi smo poleg demografskih vprašanj in odnosa gospodinjstev do plačane pomoči na domu spraševali ali gospodinjstva uporabljam tovrstno pomoč, katero obliko, za katero storitev, v kolikšnem obsegu, zakaj, koliko plačujejo, kakšna je etnična, starostna in zaposlitvena struktura zaposlenih, kako so našli delavko in kakšen je odnos med njimi. V tem delu raziskave smo pridobili empirične kvantitativne podatke o obsegu in strukturi neformalnega plačanega skrbstvenega dela v Sloveniji.

Osrednji del raziskave je predstavljalo terensko delo in individualne polstukturirane intervjuje. Terenski del raziskave je potekal od januarja do aprila 2009. Opravili smo 29 polstrukturiranih intervjujev: 10 s čistilkami, 11 z varuhi/varuškami otrok in 8 z negovalci/negovalkami starješih oseb. Intervjuje smo posneli in transkribirali. Raziskovalke so pisale terenske zapiske. Respondente/respondentke smo iskali po metodah snežne kepe in sledenja povezav. Poleg demografskih podatkov smo spraševali po prejšnjih delovnih izkušnjah in motivih za delo, pozitivnih in negativnih izkušnjah, poteku delovnega dne, odnosih s člani gospodinjstva, njihovem mnenju, zakaj jih gospodinjstva zaposlujejo, možnostih preživljanja s tem delom, potencialni povezanosti z drugimi delavkami, socialni varnosti ter načrtih za prihodnost. S kvalitativnim delom raziskave smo pridobili izkustveno materijo o nevidni sferi neformalnega plačanega skrbstvenega dela, ki se nahaja na marginah družbe, meji legalnosti in obrobju ekonomije, in ki ni dostopno uradnim statistikam.

Ključne ugotovitve

Ad.1) V Sloveniji je skrb za otroke, starejše in družine bolj socializirana in dostopna kot v državah liberalnega sistema blaginje, bolje je poskrbljeno za enakost spolov pri delitvi skrbstvena dela in enake možnosti žensk na trgu dela kot

v državah s konservativnim sistemom blaginje, vendar ne doseže obsega in stopnje univerzalnosti, s katero se ponašajo social-demokratski režimi (Esping-Andersen 1990). Država oz. občine so odgovorne zagotavljati javne skrbstvene kapacitete varstva otrok, nege starejših in pomoči na domu, ker pa so potrebe večje od razpoložljivega obsega javnih storitev, država spodbuja mešano ekonomijo in razvoj tržnih skrbstvenih storitev, hkrati pa poudarja vlogo družine. Ukrepi za zmanjševanje sive ekonomije se poleg kriminalizacije dejavnosti omejujejo na možnosti samozaposlovanja in podjetništva, torej na komercializacijo.

Ad.2) V letu 2009 je uporabljalo storitve pomoči na domu 5% gospodinjstev, od tega 81% za čiščenje, 10% za varstvo otrok in 23% za oskrbo ostarelih. Ker se nekatere storitve medsebojno kombinirajo (npr. nega ostarelih ter čiščenje), se števek odstotnih deležev presega 100 odstotkov. Ker se večina tega dela odvija v polju sive ekonomije in je sankcionirano tako za delavke kot za uporabnike, je mogoče predvideti, da je pojav še bolj razširjen, vendar ga kriminalizacija potiska v nevidnost. Komercialne storitve uporablja 7% gospodinjstev, saj je tržna cena večini nedostopna. 21% storitev zagotavlja javni sistem pomoči na domu, do katerega so upravičene samo starejše osebe, kar 72% teh storitev pa se odvija v polju sive ekonomije, katere delež v zagotavljanju potreb pomoči na domu tako bistveno presega delež javnih in komercialnih storitev. V 44,2% gospodinjstev pomoč na domu opravlja upokojenka, v kar 24,4% gospodinjstev to delo poleg redne službe opravlja zaposlena oseba, v 17,4% gospodinjstev pa plačilo za skrbstveno delo predstavlja eksistenčna sredstva brezposelnim osebi. Glavni motiv za najem pomoči na domu je v polovici gospodinjstev bolezen v družini, v 37,8 % prezaposlenost in že na tretjem mestu (11,8%) sledijo ekonomski in statusni statusni razlogi. V 2,5% gospodinjstev delavka živi v gospodinjstvu, kjer dela, in je odgovorna za oskrbo 24 ur na dan.

Ad.3) Obseg feminizacije migracij v Sloveniji ni primerljiv z npr. zahodno in južno evropskimi državami, je bistveno manjši. Notranje ekonomske migracije v 60-ih in 70-ih letih prejšnjega stoletja so Sloveniji priskrbele številne skrbstvene delavke, zato so fizična nižje kvalificirana dela v zasebnem in javnem skrbstvenem sektorju kot tudi v sivi ekonomiji v precejšnji meri etnicizirana. V Slovenijo prihajajo večinoma migrantke iz držav nekdanje Jugoslavije, torej iz t.i. Tretjih držav, ki imajo omejen dostop do državljanskih pravic in legalne zaposlitve, kar jih sili v delo v deficitarnih področjih, pogosto v polju sive ekonomije. Struktura skrbstvene sive ekonomije v Sloveniji kaže, da za razliko od številnih evropskih držav pri varstvu otrok in v precejšnjem obsegu pri oskrbi starejših v Sloveniji prevladujejo »lokalne verige skrbi«. Pokaže tudi nekatere značilnosti, po katerih se »lokalne verige skrbi« razlikujejo od »globalnih verig skrbi«. To so: precejšnja vključenost domačink in manjša prisotnost migrantk, prevladujoč »live-out« način dela, delo se izvaja za dodaten zaslužek ne za osnovno preživetje, občasna narava dela, vključevanje moških v skrbstveno delo, precejšnja stopnja opolnomočenja delavk, zaledje in pomoč javnih služb pri rekrutaciji ipd. »Globalna veriga skrbi« seže v slovenske zasebne domove predvsem na področju čiščenja, kjer »novim« migrantkam in njihovim družinam, zlasti iz Bosne in Hercegovine, ki zaradi zgodovinskih in političnih vezi med državama prihajajo v Slovenijo v upanju na večje možnosti dela in zaslужka, ki jih je večletna vojna na območju nekdanje Jugoslavije omejila, skrbstveno delo v slovenskih gospodinjstvih predstavlja preživetveno strategijo.

Ad.4) Obstajajo pomembne razlike med tremi različnimi področju nefomalnega

plačanega skrbstvenega dela v točki intersekcije spola, etničnosti in razreda. Varstvo otrok je etnicizirano tako, da v njem prevladujejo varuške slovenskega etničnega izvora, in da migrantke v to cenjeno področje neformalnega skrbstvenega dela niso pripuščene. Oskrba starejših je precej etnicizirana z notranjimi migrantkami iz časov nekdajne Jugoslavije, »nove« migrantke pa na tem področju, ki velja za odgovorno in zahteva usposobljenost, ne dobijo dela. V najbolj neuglednem, fizično intenzivnem, najmanj kvalificiranem in reguliranem področju čiščenja pa je sovpadanje ženskega spola, »druge« etničnosti in ekonomske revščine tudi v Sloveniji prevladajoče. Nekatere družbene skupine (npr. študentne in upokojenke) se sicer ne odločajo za tovrstno delo prvenstveno zaradi revščine, pač pa jim skrbstveno delo predstavlja dodaten zaslužek ob tem, da daje njihovemu življenju posebno kvaliteto. Situacija pa je povsem drugačna za brezposelne, revne zaposlene, samske matere, upokojenke, ki živijo v revščini, in migrantke. Njim neformalno skrbstveno delo (predvsem pomoč starejšim in čiščenje) pomeni preživetveno strategijo.

Ključna ugotovitev projekta torej je, da je fenomen zaposlovanja (globalnih) migrantk v zasebnih gospodinjstvih za opravljanje skrbstvenega dela je v Sloveniji prisoten, ni pa tako prevladajoč kot v nekaterih evropskih državah, na katere se osredotočajo aktualne raziskave skrbstvenega dela (Italija, Španija, Velika Britanija, Nemčija, Avstrija, v nordijskih državah se migrantske skrbstvene delavke množično rekrutirajo skozi au pair sistem). Stopnja feminizacije migracij je v Sloveniji za zdaj še nizka. Zato je Slovenija lahko dober teren za raziskovanje in teoretsko artikulacijo lokalnih verig skrbi, kar bi pomenilo pomemben prispevek k splošnemu razumevanju strategij zapolnjevanja skrbstvenega deficitu in k analizi slovenskih kulturno specifičnih vzorcev skrbstvenega dela. Poleg tega bi ravno integracija lokalnih neformalnih skrbstvenih strategij v spreminjačo se organizacijo skrbstvenega dela lahko bistveno prispevala k razpoložljivemu »skrbstvenemu kapitalu« v prihodnosti.

Diseminacija

V celotnem obdobju trajanja projekta je projektna skupina intenzivno razširjala rezultate projekta s sodelovanjem na mednarodnih znanstvenih srečanjih, publiciranjem, s konzultacijami z oblikovalci politik in javnimi uslužbenci na tem področju ter s komuniciranjem z mediji. Ključno aktivnost razširjanja rezultatov pa je predstavljala organizacije mednarodnega znanstvenega srečanja v Ljubljani ob zaključku projekta, maja 2011, z naslovom »Spremembe v družbeni organizaciji skrbi in posledice za socialno politiko«. (www.mirovni-institut.si). Programske konference so določali trije parametri:

- artikulacija in integracija lokalnih empiričnih raziskav o različnih vidikih skrbstvenega deficitu in njihova refleksija skozi prizmo globalnih makro procesov, nacionalnih mezo politik in individualnih mikro strategij in praks;
- artikulacija in integracija kontekstualno specifičnih načinov soočanja s skrbstvenim deficitom v EU;
- zapolnjevanje praznin v obstoječem znanstvenem diskurzu o skrbstvenem deficitu z osvetljevanjem do sedaj neartikuliranih tem.

Srečanja se je udeležilo 32 mednarodno priznanih raziskovalk in raziskovalcev iz cele Evrope, tudi iz ZDA, Turčije in Rusije, hkrati pa je srečanje povezano slovenske raziskovalke na tem področju, saj so aktivno sodelovale raziskovalke iz ZRC SAZU, Filozofske fakultete, Fakultete za družbene vede in Fakultete za socialno delo. Udeležila se jo je tudi širša zainteresirana javnost. Tik pred izidom je zbornik prispevkov na konferenci z naslovom »The Politics of Care», ki bo izšel junija 2011 v angleškem jeziku v zbirki Symposion Mirovnega inštituta.

4. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev⁴

Ocenujemo, da smo dosegli zastavljene raziskovalne cilje v skladu s projektnim načrtom. Vzpostavili smo teoretski in metodološki okvir, ki omogoča povezano teoretsko reflektirati in empirično raziskovati fenomen neformalnega plačanega skrbstvenega dela na kompleksnem presečišču demografskih, družbenih in političnih procesov kot so: družbene neenakosti po spolu, etničnosti in razredu, globalizacija, migracije, spreminjanje socialnih politik in deregulacija socialnih storitev, staranje prebivalstva, daljšanje življenjske dobe in upadanje rodnosti, spremembe v strukturi in dinamiki post-modernih družin, individualizacija in nestabilnosti življenjskih potekov, post-fordistični zaposlovalni pogoji ipd. Izvedli smo kvantitativno in kvalitativno empirično raziskavo o do sedaj nevidnem področju neformalnega plačanega skrbstvenega dela v Sloveniji in Slovenijo primerjalno umestili v analize sistemov blaginje z vidika skrbstvenih politik in praks v kontekst EU držav. Pokazali smo, da se Slovenija razlikuje od številnih EU držav po tem, da na področjih varovanja otrok in deloma nege starejših (za zdaj še vedno) prevladujejo »lokalne verige skrbi«, medtem ko je področje čiščenja zaznamovano s sovpadanjem ženskega spola, »druge« etničnosti in revščine, torej z globalnimi verigami skrbi, tako kot v večjem delu EU. Teoretsko smo tako premestili dominantni fokus raziskovanja iz globalnih na lokalne neenakosti ter procese intersekcionalnosti spola, etničnosti in rase.

Tekom raziskave se je izkazalo, da bi poleg oskrbe starejših, varstva otrok in vzdrževanja gospodinjstev bilo smiselno v raziskavo vključiti tudi področje skrbi za hendikepirane in posebno področje dolgotrajne oskrbe ostarelih na domu. Ker pa tega že v izhodišču nismo načrtovali, ostaja raziskava teh dveh področij stvar nadaljnjega raziskovalnega dela. Ravno v tem obdobju se politike skrbi in družbena organizacija skrbstvenega dela v Sloveniji intenzivno spreminja (Zakon o dolgotrajni oskrbi, regulacija osebne asistence, spremembe Zakona o socialnem varstvu, Sporazum o prostem pretoku storitev, zaostrovanje nadzora nad delom na črno ipd.), zato rezultati raziskave ne bodo trajnostni, pač pa bodo zahtevali novo kontekstualizacijo, refleksijo in spremeljanje učinkov novih politik.

5. Uteteljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta oziroma sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine⁵

Projekt je metodološko in vsebinsko potekal tako kot je bil zastavljen. Odstopanja od začetnega načrta pa je doživljala projektna skupina. Raziskovalno delo in projektna skupina na Mirovnem inštitutu sta namreč v celoti odvisna od pridobivanja projektov na razpisih, zlasti na evropskem »raziskovalnem trgu«. Zato je večletno stabilno načrtovanje zasedenosti posameznega raziskovalca na določenem projektu nemogoče. Zaradi potrebe po nenehnem prijavljanju projektov in posledično tudi nenehnega pritoka novih projektov, se raziskovalci in raziskovalke prilagajamo vsakokratni novonastali situaciji. Poleg vpliva trga, ki onemogoča fiksno načrtovanje, je bila projektna skupina doživljala tudi fluktuacijo (dva raziskovalca sta se v času trajanja projekta zaposlila na Univerzi v Ljubljani, posredi je bila tudi porodniška odsotnost). Vse to je vplivalo na spreminjanje obsega ur, ki je bil v izhodišču namenjen posameznemu raziskovalcu. Intenzivno sva na projektu delali dve raziskovalki, večji obseg ur nama je omogočal stabilno in osredotočeno delo na vsebinah, kar se odraža v tem, da smo v projektu izpolnili zastavljene cilje.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁶

Znanstveni rezultat		
1. Naslov	SLO	(Neformalno) skrbstveno delo in družbene neenakosti.
	ANG	(Informal) Care Work and Social Inequalities.

			Poleg opisnih indikatorjev skrbstvenega, migracijskega in delovnega režima, ki tvorijo interpretativni okvir, članek tematizira interseksionalnost spola, etničnosti in razreda, (ne)sorazmerja moči, in ali je tovrstno delo stvar (ne) svobodne izbire. Avtorica skozi primerjalno analizo različnih področij sive ekonomije skrbstvenega dela reflektira vpetost Slovenije v »globalne verige skrbi« in ugotavlja, da na področjih varovanja otrok in nege starejših prevladujejo »lokalne verige skrbi«, področje čiščenja pa je zaznamovano s sovpadanjem ženskega spola, »druge« etničnosti in revščine.
		ANG	In adition to the analysis of descriptive indicators of the care, migration and labour regimes, providing the interpretative framework, the article asseses the intersections of gender, ethnicity and class and (in)balance of power. Through the analysis of various spheres of grey care market, the author asseses Slovenia's position in the »global care chain« and finds that »local care chain« prevails in the field of childcare and elderly care, while co-occurrence of female gender, »other« ethnicity and poverty is typicall for the field of household cleaning.
	Objavljeno v		
	Tipologija		
	COBISS.SI-ID		
2.	Naslov	SLO	Vrnitev neformalnega plačanega skrbstvenega dela v vzhodno evropskih državah
		ANG	Revival of informal paid care work in Eastern European countries.
	Opis	SLO	Študija primera iz Slovenije navaja, da se konfiguracija skrbi tudi v Vzhodni Evropi spreminja z rastjo povpraševanja in ponudbe neformalnega plačanega skrbstvenega dela kot strategija upravljanja z deficitom skrbi, ki je značilna za post-industrijske, neoliberalne družbene organizacije, ki so zavezane etiki dela. Osrednje sporočilo je, da je oživitev neformalnega plačanega skrbstvenega dela v vzhodnoevropskem kontekstu in uokvirjena enostransko, ekskluzivno z vidika ponudbe in premalo raziskano.
		ANG	A case study from Slovenia indicates that the care configuration is changing in Eastern Europe, too, with growth in the demand for and supply of informal paid care work as an ongoing household strategy for managing the care deficit characteristic of postindustrial, neoliberal social organizations driven by work ethic. The main message of the paper is to highlight that the revival of informal paid care work is underresearched in the Eastern European context and framed one-sidedly, exclusively from the supply side.
	Objavljeno v		
	Tipologija		
	COBISS.SI-ID		
	Naslov	SLO	Razširitev javnega sistema pomoči na domu: pilotni preizkus v Sloveniji
		ANG	Expanding the public system of household assistance : a pilot experiment in Slovenia.
	Opis	SLO	Članek artikulira, kako siva ekonomija skrbstvenega dela reorganizira pojem blaginje in odnos med skrbstvenim in plačanim delom v evropskih družbah na individualiziran, neegalitarn in izključujoč način. Članek se osredotoča na položaj dveh skupin žensk: dvojno obremenjenih žensk s produktivnim in reproduktivnim delom, ki so prisiljene alocirati del skrbstvenega dela na delavke v sivi ekonomiji; in na skupino dolgotrajno nezaposlenih žensk, ki se soočajo z revščino in zato prevzemajo delo drugih žensk v sivi ekonomiji
		ANG	The article articulates how irregular paid domestic workers with their activity in domestic work, reorganize notions of welfare and the relationship between domestic and paid work in European societies in a private, anti-egalitarian and exclusionary way. Paper confronts the situations of the two groups of women: those doubly burdened by productive and reproductive work and hence forced to transfer part of reproductive labour to irregular domestic workers, and long-term unemployed women who are facing poverty, so they undertake the work of other women in the grey economy.
	Objavljeno v		

			issues.cpi.hr/journals/281fde39ed4b6918302161795945d448.pdf.
	Tipologija	1.01	Izvirni znanstveni članek
	COBISS.SI-ID	709485	
4.	Naslov	SLO	Družbena delitev skrbstvenega dela : preizkusni kamen socialne pravičnosti in politik enakosti spolov
		ANG	Social organization of care work: test of social justice and gender equality policies
Opis	SLO		Osrednji temi besedila osvetlita sodobni strategiji soočanja z deficitom skrbstvenega dela: uvajanje politik novega očetovstva in porast plačanega domačega dela. Medtem ko slednje ob delnem razbremenjevanju predvsem žensk višjega razreda vpliva na utrjevanje družbenih neenakosti in razlik med spoloma, politike novega očetovstva k problemu enakosti spolov v zasebni sferi pristopajo bolj egalitarno, a kljub temu predvsem deklarativno.
		ANG	The focus of the paper is on two contemporary strategies dealing with care deficit: policies of new fatherhood and the increase of paid domestic work. The last one results in partial unburdening of high class women, while it maintains social inequalities and gender differences. Policies of new fathehood bring more gender equality in the private sphere with more egalitarian concept, but still they work more on a declarative level.
Objavljeno v			TAŠNER, Veronika (ur.), LESAR, Irena (ur.), ANTIĆ, Milica G. (ur.), HLEBEC, Valentina (ur.), PUŠNIK, Mojca (ur.). Brez spopada : kultur, spolov, generacij. V Ljubljani: Pedagoška fakulteta, 2009, str. 179-191.
Tipologija	1.16		Samostojni znanstveni sestavek ali poglavje v monografski publikaciji
COBISS.SI-ID	734573		
5.	Naslov	SLO	Dve različni zgodbi? Aktivno očetovanje in enaka delitev družinskega dela v Sloveniji
		ANG	Two different stories? : active fathering and equal division of family labour in Slovenia
Opis	SLO		Članek analizira družbene kontekste in dejavnike, ki vplivajo na razvoj novega očetovstva v Sloveniji, med drugim strukturne spolne neenakosti, vztrajnost tradicionalne delitve družinskega dela, močne ženske socialne mreže, vztrajnost ideologije materinstva kot primarne starševske vloge ipd.
		ANG	The article discusses the social contexts and factors that influence the way in which new fatherhood in Slovenia is evolving, among others, structural gender inequalities and persistence of traditional division of family labour, strong female family networks, persistent ideology of motherhood as primary parental role etc.
Objavljeno v			Ann, Ser. hist. sociol., 2010, letn. 20, št. 1, str. 81-90.
Tipologija	1.01		Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID	29533533		

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati projektné skupine⁶

	Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat		
1.	Naslov	SLO	Neformalno družinsko delo: način reorganizacije med skrbstvenim in plačanim delom
		ANG	Informal domestic work : a way of reorganization between care and paid work.
Opis	SLO		Prezentacija se osredotoča na tri teme: prekarnost in interseksionalnost izključenih družbenih pozicij v sferi neformalnega skrbstvenega dela; naraščajoča participacija žensk na trgu delovne sile v navezavi na vztrajno spolno neenakost v zasebni sferi; potencialni vpliv regulacije plačanega skrbstvenega dela na socialno izključenost in konflikt med delom in družino.
		ANG	Paper focuses on three topics: precariousness and intersectionality of excluded social positions in the sphere of irregular household services; growing participation of women at labour market combined with persisting gender inequality in private sphere; the potential impact of regulation of paid domestic work on social exclusion and work/family conflict.
Šifra	B.03		Referat na mednarodni znanstveni konferenci
			Conference on Gendering theories of citizenship : europeanization and care,

	Objavljen v	Roskilde, Denmark, 2nd-3rd April 2008. Roskilde: 2007-2008, 24 str. http://cinefogo.cuni.cz/index.php?id_result=1255&l=0&w=16&id_event=49
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevki na konferenci
	COBISS.SI-ID	645741
2.	Naslov	<p><i>SLO</i> Vrnitev plačanega družinskega in skrbstvenega dela v družine srednjega razreda: primer Slovenije</p> <p><i>ANG</i> Revival of paid domestic and care workers in middle class families : the case of Slovenia.</p>
	Opis	<p><i>SLO</i> Avtorica ocenjuje pozicijo Slovenije v »globalni verigi skrbi« in ugotovi, da »lokalne verige skrbi« prevladujejo pri skrbi za otroke in starejše, medtem ko je so-navzočnost ženskega spola, 'drugega', etničnosti in revščine tipična na področju čiščenja. Če koncept »globalne verige skrbi« poudarja »transnacionalno politično ekonomijo skrbi«, potem »lokalne verige skrbi« obelodanajo sovisnost zaloge skrbi in lokalnih neenakosti.</p> <p><i>ANG</i> The author assesses Slovenia's position in the "global care chain" and finds that "local care chains" prevail in the field of childcare and elder care, while a co-occurrence of female gender, "other" « ethnicity and poverty is typical in the field of household cleaning. If the the "global care chain" concept stresses the "transnational political economy of care", the "local care chains" make visible the dependence of care provision on local inequalities.</p>
	Šifra	B.03 Referat na mednarodni znanstveni konferenci
	Objavljen v	CONLY, Laurel (ur.). Sociology on the move : conference abstracts. [Ann Arbor]: Proquest, [2010], str. 208-209.
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
	COBISS.SI-ID	775533
3.	Naslov	<p><i>SLO</i> Novo očetovstvo v Sloveniji.</p> <p><i>ANG</i> New fatherhood in Slovenia.</p>
	Opis	<p><i>SLO</i> Prispevek Žive Humer v knjigi je rezultat študije režima skrbstvenega dela v Sloveniji in vpliva socialnih politik, kot je npr. uvajanje očetovskega dopusta, na delitev domačega dela med spoloma, na usklajevanje poklicnega in družinskega življenja in s tem na obseg plačanega domačega dela v poljsive ekonomije.</p> <p><i>ANG</i> Contribution of Živa Humer in this scientific monography is the outcome of the analysis of the care and gender regime in Slovenia and of the influences of the specific social politics' measure, i.e. the introduction of paternity leave, on sharing domestic work between men and women in private sphere and on work/life balance.</p>
	Šifra	F.02 Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
	Objavljen v	Rener, Tanja, Humer, Živa, Žakelj, Tjaša, Vezovnik, Andreja, Švab, Alenka. Novo očetovstvo v Sloveniji. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, 2008.
	Tipologija	1.16 Samostojni znanstveni sestavki ali poglavje v monografski publikaciji
	COBISS.SI-ID	241659904
4.	Naslov	<p><i>SLO</i> Etika skrbi, spol in družina: procesi relokacije skrbi med zasebno in javno sfero</p> <p><i>ANG</i> Ethics of care, gender and family: the processes of the relocation of care between private and public spheres</p>
	Opis	<p><i>SLO</i> Doktorska disertacija se ukvarja s procesi relokacije skrbi in skrbstvenih praks v družinskem življenju med spoloma in med zasebno javno sfero, pri čemer je poudarek na skrbi za otroke in domačem delu. Trendi relokacije skrbi med spoloma so izrazitejši v spremembah vrednot in pričakovanj posameznik in posameznikov; spremembe so zlasti v čustvenem aspektu starševanja. Medtem, ko se relokacija skrbi in skrbstvenega dela intenzivno odvija med ženskami v kontekstu starostarševanja in komodifikacije domačega in skrbstvenega dela.</p> <p><i>ANG</i> The central focus are the processes of relocation of care practices within family life (as) between genders and within private and public spheres, with a strong emphasis on childcare and domestic work. Trends of the relocation of care and care work between women and men are more significant on the level of values, beliefs and social expectations; changes are more significant in the emotional aspect of parenting. The relocation of care and care work is</p>

		most intense between women in the context of grandparenting and commodification of domestic and care work.
Šifra	F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
Objavljeno v	Humer Živa: Etika skrbi, spol in družina: procesi relokacije skrbi med zasebno in javno sfero. Doktorska disertacija. Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani, 2009.	
Tipologija	2.08	Doktorska disertacija
COBISS.SI-ID	248308224	
5. Naslov	<i>SLO</i>	Globalne in lokalne verige skrbi v Sloveniji
	<i>ANG</i>	Global and local care chains in Slovenia
Opis	<i>SLO</i>	Čalnek analizira specifičnosti Slovenije v komodifikaciji skrbstvenega dela. Kljub temu, da "cash for care" ni prevladajoč ukrep socialnih politik, da je zaposlovanje žensk za polni delovni čas uveljavljeno že od 2. svetovne vojne dalje, da se Slovenija ponaša z javno mrežo vrtcev in domov za ostarele in da je feminizacija migracij nizka, Slovenija vseeno doživlja porast neformalnega plačanega skrbstvenega dela.
	<i>ANG</i>	Slovenian context is specific in revival of informal paid care work. Despite the recent neoliberal impacts on social policy it preserved extensive and affordable network of subsidized quality kindergartens, one year long, 100% paid maternity and parental leaves and well developed public system of elderly care. Care receivers do not get cash for care allowances (yet). Besides, there is a very modest feminization of migration. And still, Slovenia is experiencing a steep growth in informal paid care work.
Šifra	B.03	Referat na mednarodni znanstveni konferenci
Objavljeno v	Changing families in a changing world : abstracts & workshops. Edinburgh: CRFR, 2010, str. [27].	
Tipologija	1.12	Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
COBISS.SI-ID	827757	

8. Drugi pomembni rezultati projetne skupine⁸

Prijava koordinatorskega 7. okvirnega projekta "The Role of Informal Paid Care Work in Social Organization of Care and Implications for Social Policy - Care Work"s konzorcijem šestih partnerjev (zavrnjeno).

Organizacija mednarodne znanstvene konference v Ljubljani: Spremembe v družbeni organizaciji skrbi in posledice za socialno politiko, Ljubljana, 13.-14. maj 2010. http://www.mirovni-institut.si/Projekt/Detail/si/projekt/Spremembe-v-druzbeni-organizaciji-skrbi-in-posledice-za-socialno-politiko/kategorija/Vzhod_vzhod.

V juniju 2011 bo izšla knjiga prispevkov s konference: Hrženjak, M. (ed.) 2011 "The Politics of Care", Ljubljana: Mirovni inštitut.

Zaradi dolgotrajnih postopkov recenziranja in objave in trajanja projekta samo 2,5 let je nekaj del že potrjenih s strani recenzentov, a še v procesu objave:

Hrženjak, M. (2010). Hierarchisation and Segmentation of Informal Care Market in Slovenia. V: Oxford University Press: Social Politics - International Studies in Gender, State and Society. (Manuscript ID: SP-2010-0075).

Hrženjak, M. (2010). The regulation of Paid Domestic Work: A Win-Win Situation or a Reproduction of Social Inequalities. V: Kovalainen, A. (ed.) Europeization, Care and Gender. Palgrave Publishing. ISBN: 9780230299696.

Izobraževanje:

HRŽENJAK, M. Neformalno skrbstveno delo v perspektivi sovpadanja družbenih neenakosti : [predavanja in delavnice v okviru projekta 'Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanje na področju socialnih in državljaških kompetenc v letih 2008-2011', Ljubljana, 11.-20. julij 2009]. Ljubljana, 2009. [COBISS.SI-ID 734317]

HUMER, Živa. Družinsko življenje in politike : [predavanja in delavnice v okviru projekta 'Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanje na področju socialnih

in državljanских kompetenc v letih 2008-2011', Ljubljana, 2008/2009]. Ljubljana, 2009.
[COBISS.SI-ID 734061]

9. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁹

9.1. Pomen za razvoj znanosti¹⁰

SLO

Dosedanji rezultati projekta zapolnjujejo vrzeli v sodobnih študijah neformalnega plačanega skrbstvenega dela v naslednjih točkah:

1. Z novim znanjem o družbeni organizaciji skrbstvenega dela v eni od (post)tranzicijskih držav, ki so sicer zaradi dominacije "zahodnega pogleda" v tem področju znanosti konstruirane in analizirane izključno kot države izvora imigrantskih skrbstvenih delavk;
2. Projekt predstavlja hkrati tudi prvo empirično študijo neformalnega plačanega skrbstvenega dela v Sloveniji nasploh;
3. Projekt vzporedno obravnava tako ponudbo kot povpraševanje po plačanem skrbstvenem delu; obstoječe evropske študije se večinoma osredotočajo na ponudbo skrbstvenega dela s strani migrantk;
4. Namesto osredotočenosti zgolj na plačano skrbstveno delo (nedokumentiranih) migrantk, ki je obsežno dokumentirano v obstoječih raziskavah, smo v pričujoči raziskave poleg dela migrantk raziskovali tudi specifiko vključevanja domačink na neformalni skrbstveni trgovini s tem postavili izhodišča za refleksijo lokalnih verig skrbi v primerjavi z globalnimi verigami skrbi.

ANG

So far, the results of this research project fill in the gaps in existing state of the art presented in the studies of contemporary revival of paid care work in following points:

1. By new knowledge on social organization of care work in one of the (post)transitional countries that are otherwise, on account of the dominance of the »Western view« in science in this field, constructed and analyzed solely as the countries of origin of immigrant care workers;
2. The study represents a first empirical study of informal care market in Slovenia.
3. The innovative momentum is in addressing the supply of and the demand for paid care work simultaneously; present studies have been focusing mainly on critical analysis of the supply of illicit (migrant) care work and do not address the demand side to the same extent;
4. Instead of focusing on informal care work of (undocumented) migrants only, which has been already extensively documented in current research, our project includes also local actors on informal care market thus pointing to the peculiarities of local versus global care chains.

9.2. Pomen za razvoj Slovenije¹¹

SLO

Zaradi že obstoječega deficitita na področju skrbstvenega dela, še bolj pa zaradi pričakovanega porasta potreb po skrbstvenem delu in javnih stroškov povezanim z njim, predvidevamo, da bo projekt prispeval v družbeno-ekonomskem smislu, zlasti z identificiranjem potreb neformalne sfere skrbstvenega dela, saj se ta kaže kot temeljni nosilec sedanjega in prihodnjega bremena skrbstvenega deficitita. Slovenija se bo v naslednjih desetletjih soočala z izrednimi demografskimi spremembami. V povezavi s tem je mogoče izpostaviti tri temeljne tendence: daljša pričakovana življenjska doba, bistveni porast starejše populacije in nadaljnja nizka stopnja rodnosti. Staranje prebivalstva zahteva individualnim potrebam prilagojene storitve visoke kvalitete; družine si želijo boljših rešitev skrbi za otroke, starejše in bolne, ženske si želijo delati in potrebujejo možnosti za uskladitev poklicnega in zasebnega življenja. Socialne storitve kot del splošnih socialnih in družinskih politik bi lahko z investiranjem v ljudi (z ustvarjanjem večjega števila in višje kvalitete delovnih mest v socialnem sektorju in s pripoznanjem potreb po skrbstvenem delu) prispevale k edinstvenemu in moderniziranemu socialnemu sistemu. V zaposlitvenih strategijah v EU ugotavljajo, da izkoreninjenje neformalnega dela in integracija neformalnih delavk v formalno ekonomijo vodita v povečevanje potencialov evropske družbe na področju konkurenčnosti, k znatni ekonomski rasti in večji družbeni kohezivnosti. Enako velja za enakost spolov na trgu dela Kot pravi Evropski ženski lobi v svoji kampanji Who Cares?, politike skrbi in preskrba s skrbstvenimi storitvami so najne za doseganje enakosti med ženskami in moškimi. Dosedanji rezultati projekta prispevajo k osvetljevanju in razumevanju sodobne "krize skrbstvenega dela" v njeni kompleksnosti. Rezultati lahko prispevajo k oblikovanju konceptov in priporočil za oblikovalce politik o načinih spopadanja z nasprotji družbenega razvoja, ki jih na eni strani povzročajo staranje prebivalstva, migracije, družbene neenakosti, zaostrovanje pogojev na trgu dela, prenos skrbi in skrbstvenega dela iz javne v zasebno sfero, in ki jih na drugi strani spremljajo napori politik, ki si prizadevajo k povečevanju števila in izboljševanju kvalitete delovnih mest, socialni

vključenosti in pravičnosti, enakosti spolov in usklajevanju poklicnega in družinskega življenja.

ANG

Because of existing deficit in the field of care work and even more so because of expected increase of needs for care work and public costs connected to it, it is highly probable that project will contribute in socio-economic sense, especially with identifying needs of informal sphere of care work as this sphere appears to be the core carrier of current and future burden of care deficit. Slovenia will face extraordinary demographic changes in the next decades. Three basic tendencies may be highlighted in this respect: longer life expectancy; significant increase of elderly population; continuing low birth rates. Ageing population needs personalized services of high quality, families wish to see better solutions for care for children, elderly and disabled, women in particular wish to continue working and are in need for work/life balance. Social services as being part of a general social and family policies could bring about unique and modernized social model by investing in people (with creating more and of high quality jobs in service sector and responding to the growing needs for care work). The EU Employment strategy acknowledged that eradicating undeclared work and integrating informal worker in formal economy served to enhance the potential of European society for substantial economic growth and greater social cohesion. The same goes for gender equality at the labour market. As European Women's Lobby stated in its campaign Who Cares?, care policies and the provision of care services are intrinsically related to the achievement of equality between women and men. The results of the research project contribute to the understanding of contemporary "care deficit" in its complexity. Results can contribute to the development of concepts and recommendations for policy makers how to address the contradicting social developments that are caused on the one hand by ageing of population, migration, social inequalities, the intensification of working conditions at the labor market, the relocation of care and care work from public to private sphere, and that are, on the other hand, accompanied by recent policy efforts, such as the more and better quality jobs, social inclusion and justice, gender equality and the reconciliation of work and family life.

10. Samo za aplikativne projekte!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri aplikativnem projektu, katere konkretnе rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja
Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>

		<input type="button" value=""/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskeh in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value=""/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value=""/>
	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskeh in metodoloških	

F.24	rešitev
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljačkih rešitev
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljačkih rešitev
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.30	Strokovna ocena stanja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.31	Razvoj standardov
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.32	Mednarodni patent
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE
	Rezultat <input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov <input type="button" value="▼"/>
F.33	Patent v Sloveniji
	Zastavljen cilj ☐ DA ☒ NE

	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☒ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="button" value="▼"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="button" value="▼"/>

Komentar

--

11. Samo za aplikativne projekte!

Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	
G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	

G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	

Komentar

--

12. Pomen raziskovanja za sofinancerje, navedene v 2. točki [12](#)

1.	Sofinancer			
	Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:			EUR
	Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:			%
	Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja			
	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
Komentar				

	Ocena	
2.	Sofinancer	
Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		
3.	Sofinancer	
Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		

C. IZZAVE

Podpisani izjavljjam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjam/o z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 6., 7. in 8. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki
- so z vsebino zaključnega poročila seznanjeni in se strinjajo vsi soizvajalci projekta

Podpisi:

Majda Hrženjak	in	
podpis vodje raziskovalnega projekta		zastopnik oz. pooblaščena oseba RO

Kraj in datum:	Ljubljana	6.4.2011
----------------	-----------	----------

Oznaka poročila: ARRS-RPROJ-ZP-2011-1/86

¹ Zaradi spremembe klasifikacije družbeno ekonomskih ciljev je potrebno v poročilu opredeliti družbeno ekonomski cilj po novi klasifikaci. [Nazaj](#)

² Samo za aplikativne projekte. [Nazaj](#)

³ Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega projekta. Največ 18.000 znakov vključno s presledki (približno tri strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ V primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta oziroma v primeru sprememb, povečanja ali zmanjšanja sestave projektne skupine v zadnjem letu izvajanja projekta (obrazložitev). V primeru, da sprememb ni bilo, to navedite. Največ 6.000 znakov vključno s presledki (približno ena stran, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁶ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote.

Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali... (največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates β2 - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. *Exp. Cell Res.*, 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁷ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki), izberite ustrezni rezultat, ki je v Šifranti raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote.

Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁸ Navedite rezultate raziskovalnega projekta v primeru, da katerega od rezultatov ni mogoče navesti v točkah 6 in 7 (npr. ker se ga v sistemu COBISS ne vodi). Največ 2.000 znakov vključno s presledki. [Nazaj](#)

⁹ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

¹⁰ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹¹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹² Rubrike izpolnite/prepišite skladno z obrazcem "Izjava sofinancerja" (<http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>), ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisani obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)